Ўзбекистон - келажаги буюк давлат

Халқ сўзи

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг газетаси

23 ФЕВРАЛЬ, ЧОРШАНБА № 38 (786). Сотувда эркин нархда. 1994 йил.

КЕЧА ТОЖИКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ КЕНГАШИ РАИСИ ИМОМАЛИ РАҲМОНОВ БОШЧИЛИГИДАГИ ДЕЛЕГАЦИЯ МАМЛАКАТИМИЗГА ТАШРИФ БУЮРДИ

СУРАТДА: савдо-иқтисодий ҳамкорлик ҳақидаги битим имзолаш пайтидан лавҳа.

Ф. ҚУРБОНБОЕВ олган сурат.

22 февралда Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов билан Тожикистон раҳбари Имомали Раҳмонов ўртасида музокаралар бўлиб ўтди. Унда Ўзбекистон билан Тожикистон ўртасидаги савдо-иқтисодий муносабатларни тартибга солиш ва уларга қонуний тус бериш билан боғлиқ масалалар муҳокама қилинди. Мулоқот сўнгида икки мамлакат ўртасида 1994 йилда савдо-иқтисодий ҳамкорлик юзасидан битим имзоланди. Битимни Ўзбекистон Президенти И. Каримов, Тожикистон Олий Кенгашининг Раиси И. Раҳмонов имзолади.

Шундан сўнг, Ислом Каримов билан Имомали Раҳмонов иштирокида матбуот конференцияси бўлди. Ҳар икки давлат раҳбари журналистлар саволларига жавоб бериб, кўп масалаларда ҳамфикр эканликларини қайд этдилар.

Ҳозир тожик-афғон чегарасида аҳвол яхши эмас. Йил бошидан буён 25 марта чегарани бузиб ўтишга уриниш бўлди. Афғонистон билан Тожикистон ўртасидаги чегара нафақат бу икки давлатга, балки Ўзбекистонга, қолаверса, МДҲ давлатларига дахлдордир. Шундай экан, коллектив хавфсизлик шартномасига имзо чеккан давлатлар мазкур муаммога бефарқ қарай олмайдилар, Умуман, Ўзбекистон билан Тожикистон қўшни Афғонистон ҳудудида бўлаётган воқеаларни бу давлатнинг ички иши ва ушбу мамлакатдаги танг вазият билан БМТ сингари нуфузли халқаро ташкилотлар шуғулланиши лозим, деб ҳисоблайдилар.

Матбуот конференциясида Ўзбекистон Тожикистон билан Афғонистоннинг ички ишларига аралашяптими, ҳарбий ёрдам кўрсатяптими, қабилидаги саволлар ҳам берилди. Юртбошимиз вазминлик билан, айни пайтда далиллар асосида уларга жавоб қайтарди.

Ўзбекистоннинг афғонистонлик генерал Абдурашид Дўстумга ёрдам бераётгани ҳақидаги миш-миш у билан ҳокимият талашиб уришаётганларнинг уйдирмаларидир. Ҳозир Афғонистоннинг шимолий ҳудудларига Ўзбекистон томонидан фақат электр энергияси юбориляпти, холос.

Икки қўшни мамлакат — Ўзбекистон ва Тожикистон ўртасида баҳамжиҳат ҳал этилиши лозим бўлган муаммолар кўп. Хусусан, кўкламги ишлар мавсуми яқинлашмоқда. Тожикистондаги экин майдонларининг эса жуда оз қисми шудгорланган. Ер ҳайдаши ва экин экиши учун тожик деҳқонига кўмак лозим. Чигит, ўғитлар етказиб бериш керак. Ўзбекистон ҳукумати қўшни мамлакатнинг оғир кунларида биринчи бўлиб ёрдам қўлини чўзди ва бу дўст, мустақил, эгаменли давлатга бундан кейин ҳам кўмаклашаверади, деди Ўзбекистон Президенти. Тожикистон халқи тинимсиз ва узоқ давом этган можаролардан толиқди. Республика раҳбарияти энди ички сиёсий барқарорликка эришиши, демократик сайловлар ўтказиши ва мамлакат иқтисодиётининг истиқболи режасини ишлаб чиқиши керак бўлади. Албатта, бунда Ўзбекистон тараққиёт йўлининг беш тамойилидан бири — иқтисодиётнинг сиёсатдан устун туриши Тожикистонда бошланажак ислоҳотлар учун ҳам мос келади.

Тожикистон Олий Кенгаши Раиси Имомали Раҳмонов бошчилигидаги ҳукумат делегациясининг сафари шу куни ниҳоясига етди.

Тошкент аэропортида меҳмонларни Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раиси вазифасини бажарувчи Эркин Халилов, республика Бош вазири Абдулҳошим Муталов, Бош вазирнинг биринчи ўринбосари Исмоил Жўрабеков, ташқи ишлар вазири Саидмухтор Саидқосимов, Тошкент шаҳри ҳокими Адҳамбек Фозилбеков ва бошқа расмий кишилар кузатиб қолди.

Кузатувчилар орасида Тожикистон Республикасининг Ўзбекистондаги муваққат ишлар вакили Йўлбарс Эгамбердиев ҳам бор эди.

(ЎзА).

ПРЕЗИДЕНТ ҲУЗУРИДА ҚАБУЛ

22 февраль куни мамлакатимиз Президенти Ислом Каримов республикамизда меҳмон бўлиб турган Чино Тадао бошчилигидаги Япония модернизациялаш жамияти делегациясини қабул қилди.

Ўзбекистон раҳбари меҳмонларни бозор муносабатларига ўтишнинг беш тамойили асосида амалга оширилаётган иқтисодий ислоҳотлар билан таништирар экан, мамлакатимизнинг иқтисодий имкониятлари катта эканини алоҳида таъкидлади.

— Жаҳон бозорида мақтанишга арзигулик нарсаларимиз кўп, — деди Ислом Каримов. — Олтин ва бошқа рангли металлар, нефть, газ, пахта, пилла, қоракўл каби ўнлаб маҳсулотларимиз дунёнинг ҳамма ерида қадрланади. Биз шу вақтгача Америка Қўшма Штатлари, Буюк Британия, Германия, Франция, Туркия, Индонезия каби кўплаб мамлакатларнинг таниқли фирма ва компаниялари билан мустаҳкам алоқа боғладик. Ҳамкорликда қилинадиган ишларнинг аниқ режаларини туздик, шартномалар имзоладик.

Ўзбекистон Президенти Япония билан бу борада алоқалар кўнгилдагидек эмаслигини, ҳамкорлик муносабатларини ўрнатишга эса барча шарт шароитлар мавжудлигини таъкидлаб, бундан буён амалий ишларнинг тезлашишига умид билдирди.

Меҳмонлар Президентнинг фикрларини қўллаб-қувватлаб, самимий қабул учун миннатдорчилик билдирдилар.

Қабул маросимида Ўзбекистон Президентининг давлат маслаҳатчиси А. Азизхўжаев, республика Бош вазирининг ўринбосарлари Ў. Султонов, Б. Ҳамидов, Қ. Ҳаққулов, ташқи ишлар вазири С. Саидқосимов ва бошқа расмий кишилар иштирок этдилар.

Суҳбатда Япониянинг Ўзбекистондаги фавқулодда ва мухтор элчиси Укэру Магосаки ҳам ҳозир бўлди.

(ЎзА).

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг Қарори

НАВРЎЗ УМУМХАЛҚ БАЙРАМИНИ НИШОНЛАШ ТЎҒРИСИДА

Умумхалқ байрами — Наврўзни катта тантаналар билан нишонлаш мустақил мамлакатимиз ижтимоий-маънавий ҳаётида анъанага айланиб бораётганлигини, унинг халқимиз миллий ғururини шакллантириш, она тупроқни севиш, англаш, маънавиятни юксалтириш, инсонларни ҳаётни қадрлашга, юртимизда яшовчи барча миллатлар ўртасида дўстлик, тинчлик, осойишталикни янада мустаҳкамлашдаги улуғвор аҳамиятини эътиборга олиб, 1994 йилда Наврўз умумхалқ байрамини кенг нишонлаш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси **қарор қилади:**

1. Наврўз умумхалқ байрамига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш бўйича республика ташкилий қўмитасининг таркиби иловага мувофиқ тасдиқлансин. Ташкилий қўмита бир ҳафта муддатда байрамни ўтказиш тадбирларини ишлаб чиқсин ва амалга оширишга киришсин.

Жойларда Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгашининг Раиси, Тошкент шаҳар ва барча вилоят ҳокимларининг шахсан раҳбарликларида шундай ташкилий қўмиталар тузилсин. Мазкур комиссиялар бир ҳафта муддат ичида Наврўз умумхалқ байрамини ўз ҳудудларида ўтказиш режаларини ишлаб чиқиб амалга оширишга киришсинлар.

2. Республика корхоналари, муассасалари, жамоа ва давлат хўжаликлари, ширкатлар, жамоат ташкилотлари ўз ички имкониятларидан келиб чиқиб, байрам тадбирларини тегишли транспорт воситалари, озиқ-овқат маҳсулотлари, саноат моллари ва бошқа зарур ашёлар билан таъминлашни ҳал этсинлар.

Ушбу мақсадларга йўналтирилган сарф-харажатлар уларнинг ҳисобидан бўлиши назарда тутилсин.

3. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, Тошкент шаҳар ва вилоятлар ҳокимларига тегишли вазирликлар ва жамғармалар, ижодий уюшмалар билан биргаликда жойларда байрам маданий тадбирларини, оммавий спорт мусобақаларини, халқ ўйинларини, турли кўрик-танловлар ўтказишни кенг ташкил этиш режасини ишлаб чиқиб, амалга ошириш топширилсин.

Жойлардаги ташкилий қўмиталар байрам муносабати билан меҳнат ва уруш фахрийлари, мўътабар отахон ва онахонлар, кўп болали оилалар, ногиронлар ва етим-есирлар, боқувчисиз қолган хонадонлар ҳамда болалар уйларида тарбияланувчиларининг ҳол-аҳволидан хабар олиш, рағбатлантириш, байрам тадбирларига жалб этиш, уларга совға-саломлар тортиқ қилиш ишларини уюштирсинлар.

4. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари Наврўз байрамида республикадаги барча миллий маданият марказларининг ўз дастурлари билан иштирок этишлари учун зарур шарт-шароит яратиб берсинлар.

5. Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳамда Халқ таълими вазирлиги, давлат Телерадиокомпанияси, давлат Матбуот қўмитаси, давлат Кинокомпанияси, барча оммавий ахборот воситалари ва ижодий ташкилотлар халқимизнинг қадимий ва саховатли байрамининг тарихий-маънавий аҳамиятини очиб беришга, айниқса ёш авлодни миллий урф-одатлар негизида умуминсоний қадриятларни улуғлаш, ватанга муҳаббат, уни ардоқлаш туйғуларини шакллантириш, меҳр-шафқат ва она табиатни авайлаб-асраш руҳида тарбиялашга қаратилган дастурлар тузиб тадбирлар белгиласинлар.

6. Наврўз умумхалқ байрами тадбирларини Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятларда ўтказиш билан боғлиқ харажатлар маҳаллий бюджетлар ҳисобидан қопланиши кўзда тутилсин.

7. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги мамлакатимиз пойтахтида байрам тадбирларини ўтказиш муносабати билан бўладиган сарф-харажатларни Тошкент шаҳар ҳокимлиги тақдим этган молиявий ҳужжатлар асосида Тошкент шаҳар ва республика бюджетлари ҳисобидан тенг миқдорда қопласин.

8. Жойларда Наврўз умумхалқ байрамига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказишда, шаҳар ва қишлоқларни, маҳаллаларни ободонлантириш ва таъмирлаш, маданий-маърифий тадбирларни уюштиришда республика «Маҳалла» ва бошқа хайрия жамғармаларининг ўз маблағ улушлари билан кўмаклашиш борасидаги таклифлари эътиборга олинсин.

9. Республика «Маҳалла» хайрия жамғармасига ўз низомида белгиланган вазифаларни бажариш, шунингдек, меҳнат ва уруш фахрийлари, кўп болали оналар, ногиронлар ва етим-есирлар, боқувчисиз қолган хонадонлар ҳамда болалар уйлари тарбияланувчиларига совға-саломлар бериш, жойларда Наврўз умумхалқ байрамини ўтказишни ташкил этиш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси заҳира жамғармасидан 1 миллиард сўм ажратилсин.

10. Наврўз умумхалқ байрамига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш бўйича республика ташкилий қўмитасига байрамнинг юксак савияда ўтишини таъминлашда фаол иштирок этган идоралар, жамоалар ҳамда фуқароларни рағбатлантириш ҳақида тавсиялар тайёрлаш топширилсин.

11. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг биринчи ўринбосари И. Ҳ. Жўрабеков зиммасига юклансин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1994 йил 22 февраль.

ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ҚАРОРИГА ИЛОВА

НАВРЎЗ УМУМХАЛҚ БАЙРАМИГА ТАЙЁРГАРЛИК КЎРИШ ВА УНИ ЎТКАЗИШ БЎЙИЧА РЕСПУБЛИКА ТАШКИЛИЙ ҚЎМИТАСИНИНГ ТАРКИБИ

Жўрабеков И. Ҳ. — Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг биринчи ўринбосари — ташкилий қўмита раиси

Умурзоқов М. Б. — Ўзбекистон Республикаси Президентининг давлат маслаҳатчиси — ташкилий қўмита раисининг ўринбосари

Қорабоев М. — Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари — ташкилий қўмита раисининг ўринбосари

Абдулазизов Ш. — Вазирлар Маҳкамаси бўлимининг мудири — ташкилий қўмитанинг масъул котиби

ТАШКИЛИЙ ҚЎМИТА АЪЗОЛАРИ:

Жўраев Х. Р. — Ўзбекистон Республикаси Президентининг давлат маслаҳатчиси

Аҳроров С. А. — «Ўздавкинокомпания» раисининг биринчи ўринбосари

Алматов З. — ички ишлар вазири

Воҳидов Э. — Ўзбекистон халқ шоири

Гуськова Т. Н. — молия вазирининг биринчи ўринбосари

Жалолов А. С. — «Ўзбекбирлашув» раиси вазифасини бажарувчи

Жўрабоев А. — «Халқ сўзи» ва «Народное слово» газеталарининг бош муҳаррири

Жабборов А. Ж. — Вазирлар Маҳкамаси ижтимоий масалалар, фан ва маданият бўлимининг шўъба мудири

Жамолов Ҳ. Б. — Ўзбекистон касаба уюшмалари федерацияси кенгашининг раиси

Кенжабоев М. — Ўзбекистон Республикаси Президенти девонининг етакчи консультанти

Каримов Ш. И. — соғлиқни сақлаш вазири

Орипов А. — Ўзбекистон халқ шоири

Раҳимов Б. — Ўзбекистон уруш ва меҳнат фахрийлари кенгашининг раиси

Раҳимов К. — алоқа вазири

Расулов К. Р. — республика байналмилал маданий марказининг раиси

Рўзиев С. — Давлат жисмоний тарбия ва спорт қўмитаси раиси

Саидов И. Н. — Ўзбекистон Республикаси Президенти девонининг етакчи консультанти

Тешабоев А. — Ўзбекистон Ёшлар иттифоқи марказий қўмитасининг биринчи котиби

Темуров Ш. — «Маҳалла» жамғармасининг раиси

Усмонов М. З. — «Ўзбексавдо» уюшмасининг раиси

Фозилбеков А. И. — Тошкент шаҳар ҳокими

Шодиметов Ю. Ш. — Вазирлар Маҳкамасининг бўлим мудири, ЭКОСАН жамғармасининг раиси

Шоғуломов Р. Ш. — Ўзбекистон давлат матбуот қўмитаси раиси

Яҳёев Ш. Ғ. — «Ўздавтелерадио» компанияси раиси

Қаюмов Н. — қишлоқ хўжалиги вазири

Ҳазратқулов М. — Ўзбекистон миллий ахборот агентлигининг бош директори

Ҳайитбоев Э. Қ. — маданият ишлари вазири

Юсупова Б. А. — Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши Раисининг ўринбосари

Саидов Н. — Андижон вилояти ҳокимининг ўринбосари

Халилов А. — Бухоро вилояти ҳокимининг ўринбосари

Чилгашев Ш. Б. — Жиззах вилояти ҳокимининг ўринбосари

Раҳмонов Р. — Қашқадарё вилояти ҳокимининг ўринбосари

Фахриддинов Х. Б. — Навоий вилояти ҳокимининг ўринбосари

Турсунов Н. М. — Наманган вилояти ҳокимининг ўринбосари

Худойқулов А. — Самарқанд вилояти ҳокимининг ўринбосари

Ризоқулов Х. — Сирдарё вилояти ҳокимининг ўринбосари

Абдуллаев М. — Сурхондарё вилояти ҳокимининг ўринбосари

Ҳамидов Ҳ. — Тошкент вилояти ҳокимининг ўринбосари

Қурбонов Т. — Фарғона вилояти ҳокимининг ўринбосари

Жуманиёзов М. — Хоразм вилояти ҳокимининг ўринбосари

Жалилов Ш. И. — Тошкент шаҳар ҳокимининг ўринбосари

Шодмонқулов И. — Тошкент шаҳар ҳокимининг ўринбосари

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

Б. РАҲИМОВНИ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ФАХРИЙ ЁРЛИҒИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Кўп йиллик самарали хизматлари ҳамда жамоат турмушида фаол иштирок этаётганлиги учун Ўзбекистон Республикаси Фахрийлар ташкилотлари уюшмаси кенгашининг раиси Бектош Раҳимович Раҳимов Ўзбекистон Республикасининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри.
1994 йил, 22 февраль.

Ҳукуматимиз ғамхўрлигидан биз фахрийларнинг қалбимиз қувончга тўлмоқда

ҲОЗИР ўзбек халқи шундай даврда яшаяптики, мустақил Ватанининг тақдири, аҳолининг турмуш фаровонлиги барча фуқароларнинг ўтиш жараёнининг жамики муаммоларини ҳал этишдаги бевосита ва фаол иштирокига боғлиқдир. Айниқса, кўпни кўрган, турмушнинг аччиқ-чучугини бошидан кечирган қариялар, уруш ва меҳнат фахрийларининг ҳаёт тажрибалари, ақлу заковати бугунги туб иқтисодий-ижтимоий ислоҳотларни оғишмай, муваффақиятли амалга оширишда жуда қўл келади. Буни тўғри англаган жумҳурият уруш ва меҳнат фахрийлари вилоят, шаҳар, туман ташкилотлари кейинги бир йил ичида кўпгина амалий ишларга қўл урдики, бу саъй-ҳаракатларнинг самараси ҳозирданоқ кўзга ташланмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Фахрийлар ташкилотлари уюшмаси кенгашининг раиси Бектош РАҲИМОВ бу ҳақда мухбиримизга қуйидагиларни сўзлаб берди.

— ФАХРИЙЛАР ташкилотлари уюшмаси кенгаши аслида 1987 йили Москвада дунёга келиб, Ўзбекистондагиси унинг бўлими эди. Жамоатчилик асосида ишлайдиган бу ташкилотнинг қандай фаолият кўрсатиб келганлиги хусусида гапириб ўтиришнинг ҳожати бўлмаса керак. Негаки, бу кўпчиликка маълум.

Жумҳуриятимизда 2 миллион 278 мингдан зиёд уруш ва меҳнат фахрийси, пенсионер истиқомат қилади. Шулардан 107 минг 285 киши Улуғ Ватан уруши қатнашчиси, 58 минг 690 киши уруш ногирони. Уларнинг ҳолидан мунтазам хабар олиб туриш, керак бўлса, ҳар жиҳатдан ёрдам бериб, кўнгилларини кўтариш учун ҳеч кимга қарам бўлмаган, ҳеч кимдан буйруқ, кўрсатма ва йўл-йўриқ кутмайдиган мустақил ташкилот зарур эди бизга. Оллоҳга шукрлар бўлсинким, Ўзбекистонимиз мустақилликка эришгач, бу ниятимизга етдик. 1991 йили Ўзбекистон Республикаси Фахрийлар ташкилотлари уюшмаси кенгаши тузилиб, унинг биринчи қурултойидаёқ низоми ҳам қабул қилинди.

Унинг мазмун-моҳияти Ўзбекистон ҳукумати ва Президентининг мамлакат истиқлоли йўлида сидқидилдан амалга ошираётган жамики саъй-ҳаракатларини кенг ва тўғри ташвиқот қилиб, омманинг ҳамма табақаларига етказиш, онгига сингдириш эди. Бунинг уддасидан чиқиш учун, аввало, ўзимизнинг жойлардаги ташкилотларимизни мукаммал шакллантириб олишимиз зарурлигини тушунардик ва ишни шундан бошладик. Ҳозир фахрийлар ташкилотларининг 14 та вилоят, 44 та шаҳар, 175 та туман кенгашлари, битта уруш ва Қуролли Кучлар фахрийлари қўмитаси фаолият кўрсатмоқда.

Бироқ халқ орасига чуқур кириб боришимиз, бирор фахрийни эътиборсиз қолдирмаслигимиз учун бошланғич ташкилотларга эҳтиёж сезилди. Шу боис камида уч нафар фахрий бор жойда бошланғич ташкилотимизни туза бошладик. Ҳозир уларнинг сони 10 мингга етди. Аммо бу камида 45—50 минг бўлиши керак.

(Давоми 2-бетда).

Ҳукуматимиз ғамхўрлигидан биз фахрийларнинг қалбимиз қувончга тўлмоқда

(Давоми. Боши 1-бетда).

Муҳим ташкилий ишларимиздан яна бири шу бўлди-ки, соҳалар бўйича тузилган комиссиялар сони, таркиби ва иш йўсинини бутунлай ўзгартирдик. Уруш қатнашчилари ва Қуролли Кучлар фахрийлари комиссияси фақат Тошкент шаҳар миқёсида иш кўрар экан. Ваҳоланки, шаҳарда 22 минг фахрий яшайди, вилоятларда эса улар 90 мингдан зиёд. Шуни ҳисобга олиб, бу комиссияни жумҳурият қўмитасига айлантирдик.

Ҳозир, комиссиялар сони кескин қисқартирилиб, 7 таси сақлаб қолинди. Боиси — аввалгидек, хўжакўрсинга рўйхатда турадиганлари керак эмас энди. Тузилдими, марҳамат қилиб, фойдали иш билан шуғуллансин. Биз бунга эришдик ҳам. Масалан, тиббиёт комиссиясини олиб кўрайлик. Яккасарой туманидаги бир дорихонада бўлганимизда, аҳволни кўриб, дилимиз ранжиди. Ҳамма ёрлиғу эълонлар ўрисча ёзилгани майлику-я, бу ерга ташриф буюрадиган бемор қариялар учун умуман шароит йўқ. Дорихона мутасаддиларининг инсофини қарангки, бепул дори-дармонлар фақат уруш ногиронларига берилади, деб ёзиб қўйишибди. Ахир ҳамма уруш қатнашчиларига шундай ҳуқуқ бериб қўйилган-ку. «Азамат»лар бор дорилар рўйхатини тузиб, илиб қўйишга ҳам эринишибди. Ўз юртининг, халқининг обрўсини ўйлаган, қарияларнинг қадрига етадиган диёнатли кишилар ҳеч қачон бундай иш тутишмайди. Биз Нукусдаги айрим дорихоналарда бўлганимизда, бу ердаги тартибдан бахри дилимиз очилди. Инсоф-диёнат билан ишласа, бўларкан-ку! Қорақалпоқларнинг юртсевар, элсеварликларига тан бердик.

Фахрийларга хизмат қиладиган дўконларда ҳам кўнгилни ранжитадиган нуқсонлар йўқ эмас. Мисолни яна Яккасарой туманидан келтирамиз. Бир озиқ-овқат дўконига кирганимизда, 8 нафар пенсионердан иборат «кўнгилли» комиссия ишининг устидан чиқдик. Шунча одамга нима юмуш бор экан бу дўконда? Улардан бири «шу дўкондан маҳсулот оладиган фахрийлар рўйхатини йил бошида янгилаб берамиз», дейди. Бир йилда бир марта қайта тузиладиган рўйхатни дўкон ходимларининг ўзлари ҳам қилаверадилар-ку, ахир. Уларнинг мақсадлари таъмагирлик, бошқаларга нисбатан ортиқча маҳсулот олиш.

Бунинг устига дўкон пештахталарига фахрийларни калака қилгандек, ёшларнинг, ҳатто, болаларнинг кийим-кечаклари осиб қўйилган, қариялар кийса бўладиган моллар эса йўқ. Бундай хизматнинг кимга кераги бор? Нафсиламбирини айтадиган бўлсак, кексаларга, аслида, кўп нарса керак эмас. Озгина эътибор, яхши муомала, илиқ сўз бўлса, бас. Савдо-сотиқ комиссиямиз шу каби иллатларни тугатишга асосий эътиборни қаратмоқда.

Шу ўринда республикамиз ҳукумати ва шахсан муҳтарам Президентимиз Ислом Каримовнинг фахрийларга кўрсатаётган чексиз ғамхўрликларини миннатдорчилик билан тилга олиш фарздир. Давлатимиз бошқонининг СССР даврида берилган ҳамма мукофот ва унвонлар учун ҳуқуқ ва имтиёзларнинг тўла сақланиб қолиши тўғрисидаги 1992 йил 7 май Фармони фахрийлар кўнглини тоғдек кўтарди. Собиқ иттифоқдош жумҳуриятлар ичида биринчи бўлиб, фақат Ўзбекистондагина шундай ҳужжатнинг қабул қилинганини муносиб қадрламоқ жоиз. 9 майда эса буюк Ғалаба байрами муносабати билан ҳар бир уруш фахрийсига ва ҳалок бўлганлар оиласига 10 минг сўмдан мукофот пули тарқатилди. Бирлашган Миллатлар Ташкилоти 1 октябрни қариялар куни деб эълон қилганлиги муносабати билан фахрийларга ўзлари олаётган пенсияларининг 50 фоизи миқдорида мукофот берилди. Турли тўловлар юзасидан яратиб қўйилган имтиёзларни, уйларини бепул хусусийлаштириб берилганини айтмасам ҳам ҳамма билади. Қолаверса, барча вилоят, шаҳар ва туманлардаги ташкилотларимиз ходимлари дурустгина маош олиб ишлашаяпти.

Бундан ташқари ҳукуматимиз фахрийларга ғамхўрлик кўрсатиш борасида яна бир хайрли иш қилди. Уруш йилларида фронт ортида қолиб меҳнат қилганларнинг ҳаммасини уруш қатнашчиларига тенглаштириш масаласи қўйилди. Бу жуда тўғри ва адолатли иш бўлади. Зеро, меҳнат фронтида «жанг» қилганлар уруш қатнашчиларидан кам заҳмат чекканлари йўқ. Улар ҳам қоринлари овқатга, кўзлари уйқуга тўймай, куну тун меҳнат қилдилар. Ўзлари ярим тўқ, юпун қолиб, ҳамма нарсани фронтга жўнатиб турдилар. Афсуски, уларнинг сафи тобора камайиб бораяпти. Қолганларига ҳар қанча имтиёз берилса арзийди. Меҳнат фронтида иштирок этган 162 минг 187 кишидан 40 мингга яқини ўша пайтда ҳукумат нишонлари билан тақдирланган бўлиб, улар уруш қатнашчиларига берилган имтиёзлардан тенг фойдаланмоқдалар. Ҳозир жойлардаги ташкилотларимиз ходимлари меҳнат фронтида қатнашган, аммо орден ва медал олмаганларни бирма-бир аниқламоқдалар. Ижтимоий таъминот идоралари эса уларнинг қўлларига тегишли ҳужжатни топширадилар.

Яхшилик ҳеч қачон эътиборсиз қолмайди. Фахрийларимиз республика ҳукумати ва Президентининг бу чексиз ғамхўрликларига баҳоли қудрат амалий жавоб бермоқдалар. «Фахрий» корхоналари республика бирлашмаси анчадан бери фаолият кўрсатмоқда. Уларга ҳам ҳукуматимиз тегишли кафолат ва имтиёзлар бериб қўйган. Чунончи, фахрийлар ташкилотлари қошида очилган шундай корхоналарда ишлаётганларнинг камида 50 фоизи пенсионерлар бўлса, бундай корхоналар давлат солиғи ва суғурта бадалларидан озод қилинади, айниқса қишлоқ хўжалик соҳасида фаолият кўрсатаётганлари имтиёзли кредитлардан фойдаланадилар.

Ҳозир жойлардаги «Фахрий» корхоналари сони 300 тага етди. Уларда жами 4500 киши, шу жумладан 2500 пенсионер меҳнат қилаётир. Улар кенг халқ истеъмол моллари, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва қайта ишлаш, қуриш, таъмирлаш, лойиҳалаш, қурилиш ашёлари ишлаб чиқариш билан шуғулланадилар.

1993 йилда «Фахрий» корхоналари 701 миллион сўм даромад олди (1992 йилда 47,5 миллион сўм эди). Бундан 90 фоизи корхоналарнинг ўзларига қолдирилиб, фақат 10 фоизигина юқори ташкилотлар ўртасида бўлинади.

Фахрийлар ташкилотлари уюшмаси кенгашининг 1993 йил ноябрдаги иккинчи пленумида Навоий вилояти ташкилоти кенгаши раиси Иброҳим Норов, Денов тумани кенгаши раиси Тоир Юсупов, Булоқбоши тумани кенгаши раиси Мухтор Исматов, Пастдарғом тумани кенгаши раиси Насрулло Латиповнинг Ўзбекистон мустақиллигининг уч йиллиги ҳамда уруш тугаганлигининг 50 йиллиги шарафига ҳар бир фахрийнинг уч туп мевали ва баҳоли қудрат иморатбоп дарахт кўчатлари экиши тўғрисидаги ташаббуслари маъқулланди. Бу хайрли иш, айниқса, Денов тумани ҳудудида қизғин тус олди. Бунинг сабаби бор. С. Раҳимов номли жамоа хўжалиги раиси Иброҳим Файзуллаевнинг саъй-ҳаракати билан Калифорния (АҚШ) навли тераказор барпо этилганди. Ҳозир у 140 гектар майдонни эгаллаган. Энди бу ерда шу нав теракларнинг кўчатлари кўплаб етиштирилиб, қўшни вилоятлардаги хўжаликларга ҳам етказиб берилмоқда. Туман ҳокими Тилла Менглиев бу хайрли ишга бош-қош бўлаяпти.

Аммо биз бундай дарахтзорларнинг палапартиш эмас, балки тартиб билан, келажакни ўйлаб барпо этилиши тарафдоримиз. Қолаверса, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг саноат теракчилигини ривожлантириш ва тез ўсувчи ёғочбоп дарахтзорларни барпо этиш тадбирлари тўғрисида куни кеча қабул қилган қарори ҳам шуни назарда тутади. Масалан, мевали боғлар ва Калифорния навли тераказорлар тартиб билан барпо этилса-да, ҳар бир дарахтга уни эккан фахрийнинг исм-шарифи ёзиб қўйилса. Токи, бугунги машаққатли ўтиш даврида мамлакат мустақиллиги ва юрт фаровонлиги йўлидаги умумхалқ ҳаракатига фахрийлар қўшган ҳисса келажак авлодлар учун намуна сифатида етиб борса. Бунинг тарбиявий аҳамияти ҳам беқиёс бўлур эди. Иккинчи томондан, юқорида айтганимиздек, фахрийларимиз сафи камайиб бораётган экан, уларнинг номларини ҳеч бўлмаса маълум даврга абадийлаштиришнинг ўзи катта савобдир.

Дарвоқе, савобли иш қилиш кўпроқ қарияларга хос хислат. Биз Улуғ Ватан уруши қатнашчилари хотирасини абадийлаштириш мақсадида «Хотира-китоби»ни чоп этиш таклифини ўртага ташлаган эдик. Республикамиз ҳукумати ва Президентимиз фахрийлар ташаббусини вақтида қўллаб-қувватлади, ишни бошлаб юбориш учун ҳамма шарт-шароитлар яратиб берилди.

Бир қарашда «Хотира китоби»ни чоп этиш осон ва жўн туюлгани билан бу ишнинг иккита нозик томони бор. Биринчиси — фронтда асир тушганлар масаласи. Ноилож ёки тасодиф билан аср тушганлар қатори атайлаб душман томонга ўтганлар ҳам бор. Шу ўринда бир мисол келтирай. Яқинда бир киши ҳузуримга келди. Урушда асир тушиб, Германияга бориб қолган, немис аёлига уйланиб, бола-чақали бўлган. Кейинчалик аёл бевафолик қилгани баҳонасида ажралишган ва юртига қайтган. Энди у кишига уруш қатнашчиси, деган ҳужжат керак бўлиб қолибди. Ёрдам бериш бизнинг вазифамиз, бир ҳафтадан кейин хабар олинг, дея кузатиб қўйдим. Бу орада тегишли идорага мурожаат қилиб, у ҳақдаги маълумотларни аниқладик. Қарангки, дўппи тор келиб қолган пайтда душман томонга ўтиб, ўзимизга қарши курашган экан. Айтмоқчиманки, шундай кимсалар «Хотира китоби»га адашиб кириб қолмасин.

Ҳозир урушга оид жамики маълумотлар Подольск шаҳридаги ягона архивда сақланмоқда. «Хотира китоби»га шу архивдан олинган ҳужжатлар асос бўлди. Аммо бу билан чекланиб қолиш ҳам тўғри бўлмасди. Шу боис биз жойлардаги ташкилотларимиз орқали ҳар бир қишлоқ ва маҳаллада ташвиқот олиб бордик. Токи, ҳеч ким китобдан тушиб қолмасин. Бу — масаланинг иккинчи нозик томони.

Ўзбекистондан жами 1.433.230 киши Улуғ Ватан урушига чақирилганди. Шулардан 395.725 киши қайтмаган. 263.055 киши ҳалок бўлган, 132.670 киши бедарак йўқолган. Уларнинг кўпчилиги ҳаёт лаззатига тўйиш у ёқда турсин, ҳатто уни татиб кўрмаган 18—20 ёшли ўғлонлар эди! Ўзбекистоннинг турли жойларида ҳали-ҳануз умр йўлдошини, ота-сию акасини, амакисию тоғасини кутаётганлар озми?! Улар орасида чимилдиқда ёки бир-икки бола билан бева қолиб, бошқа турмуш қилмай, ҳамон жуфти ҳалолидан бирон-бир даракка зор бўлганлар қанча! Шундай экан, бирор кишининг номи «Хотира китоби»га киритилмаган бўлса, унинг қондошларию қариндош-уруғлари учун бир умр алами чиқмайдиган армон бўлиб қолади.

Яна бир истагимиз шуки, бу китобларнинг муқовалари қалин, пишиқ қилиб ишланмоғи керак. Токи улар бир неча авлодга бус-бутун етиб борсин. Ва у муқаддас буюм каби пок хонадонларда покиза жойларда сақлансин, ўзбек халқининг яна бир хайрли иши — фашизмдек даҳшатли балони ер юзидан бутунлай супуриб ташлашга қўшган ҳиссаси ҳақида авлодларга такрор ва такрор ҳикоя қилаверсин.

Суҳбатни «Халқ сўзи» мухбири Абдусамад ЙЎЛДОШЕВ ёзиб олди.

Шу сонга хабар

ДАВРАГА КЕЛИНГ, ТАДБИРКОРЛАР

Бугун Андижон шаҳрида хусусий тадбиркорлик билан шуғулланувчи ёш ишбилармонлар ва тадбиркорларнинг «Тадбиркор-94» илмий-амалий анжумани очилади. Вилоят ва республикада биринчилардан бўлиб тадбиркорликни бошлаган, бугунгача маълум тажриба ва сармояга эга бўлган қобилиятли ишбилармонлар бу ерда ўз тажрибалари билан ўртоқлашадилар. Олимлар, мутахассислар, банк-кредит, ҳисоб-китоб ишлари, хом ашё яратувчилар ва транспорт -ташкилотларининг мутасаддилари билан амалий мулоқотлар ўтказилади. Турли биржа ҳамда фирмаларнинг вакиллари билан битим ва шартнома тузиш имконлари яратилади.

Республика Ёшлар Иттифоқи марказий қўмитаси ва унинг Андижон вилоят қўмитаси бошлаган бу ташаббусни юзага чиқариш учун вилоят ҳокимлиги барча шарт-шароитларни яратиб беришни ўз зиммасига олган.

М. ПИРМАТОВ.

САЙЁРАМИЗ САДОСИ

МУЗОКАРАГА РОЗИ

ДЕҲЛИ. Ҳиндистон қуролли кучлари Покистон томонидан бўладиган ҳар қандай ҳарбий таҳдидни бартараф этишга қурби етади, деди мамлакат ташқи ишлар вазири Р. Бхатия.

Биз Кашмир масаласида Покистон билан ҳамма вақт Симла шартномаси асосида музокаралар ўтказишга розимиз, деди у.

Боливияликлар коки (руҳни бардамлаштирадиган ўсимлик)ни хуш кўрадилар.

САЛОМАТЛИК — БОШ МАСАЛА

БРАТИСЛАВА. Словакия ҳукумати хориждан келтириладиган озиқ-овқат маҳсулотларининг сифати ҳақидаги ҳужжати бўлмаса чегарадан ўтказмасликка қарор қилди.

Бу тадбир аҳоли саломатлигини муҳофаза қилиш мақсадида амалга оширилмоқда.

БАЛИҚ БОШИДАН...

ИТАЛИЯНИНГ сиёсатдон ва ишбилармонлари орасидаги порахўрликка қарши бошланган «Ҳалол қўллар» амалининг таъсири юқори доираларгача етиб борди.

«КОРРЬЕРЕ делла сера» газетасининг ёзишича, Ватикан давлат котиби Анжело Содданонинг акаси Алекссандро Соддано тадбиркорлардан пора олишда айбланиб қамалган.

Февраль ойи охирида ўтадиган суд жараёнида Вазирлар Маҳкамасининг собиқ раиси Жованни Гориа, шунингдек, парламентнинг бир қанча аъзолари ва йирик қурилиш магнатлари гувоҳ сифатида иштирок этиши лозим бўлади.

ИККИ ТОМОНЛАМА АҲДЛАШУВ

БУХАРЕСТ. Румыния президенти Ион Илиескунинг таклифига биноан Хорватия президенти Франьо Тужман расмий ташриф билан Бухарестга келди.

Руминия президенти қароргоҳида бўлиб ўтган учрашувда Югославиядаги вазиятни барқарорлаштириш йўллари ҳамда икки томонлама ҳамкорлик муносабатлари борасида фикрлашиб олинди. Ташриф давомида ўзаро ҳамкорлик бўйича шартнома имзолаш, фан-техника, транспорт соҳаларида икки томонлама аҳдлашувларга эришиш кўзда тутилган.

Руминия Хорватия мустақиллигини 1992 йилда биринчилардан бўлиб тан олган эди. Шундан буён турли соҳаларда алоқалар ривожланиб бормоқда. Икки давлат ўртасида дипломатик муносабатлар йўлга қўйилган.

УЧ КУНЛИК САФАР

ВАРШАВА. Молдова ташқи ишлар вазири Ион Бутнарунинг Польшага расмий ташрифи ниҳоясига етди.

Уч кун давомида у Польша дипломатияси раҳбарлари билан учрашди. Ташриф давомида консуллик конвенцияси, икки давлат ташқи ишлар вазирликлари ўртасида ўзаро маслаҳатлашув ҳақидаги ҳужжатлар имзоланди. И. Бутнаруни Польша президенти Лех Валенса қабул қилди.

АНЪАНАВИЙ УЧРАШУВ

ОТТАВА. Бу ерда Европа парламенти делегацияси билан Канада парламенти аъзоларининг анъанавий 21-учрашуви бошланди.

Ёпиқ эшиклар ортида ўтадиган учрашувда халқаро муаммоларга бағишланган долзарб масалалар муҳокама этилади. РАТА—ТАСС ахборот маҳкамасининг хабар беришича, учрашувнинг энг муҳим масалалари Югославиядаги вазият, Канада ва Европа Иттифоқига кирувчи давлатлар ўртасидаги ҳамкорлик муносабатларидир.

СОБИҚ ПРЕЗИДЕНТ КОРЕЯГА БОРАДИ

СЕУЛ. Собиқ СССРнинг сўнгги президенти Михаил Горбачёв Осиё-Тинч океани минтақаси тинчлик жамғармасининг таклифига биноан шу йилнинг март ойи охирларида Жанубий Кореяга боради.

Собиқ президентни Сеулга таклиф этган жамғарма мамлакатдаги демократик партия раҳбари Ким Тэ Чжун томонидан ташкил этилган. Жамғарма вакилининг Жанубий Корея ахборот маҳкамасига хабар беришича, М. Горбачёв жамоатчилик асосидаги бу ташкилотнинг форумида XXI асрда жаҳон ҳамжамиятини ривожлантириш йўллари ҳақида маъруза қилади.

Ишлар қалай, фермер?

БЕҲБУД МОМО ВА УНИНГ ЎҒИЛЛАРИ

Нишон туманидаги «Чароғон» жамоа-ширкат хўжалигида Беҳбуд момо ва унинг ўғиллари чорвачилик, қундузчилик, паррандачилик ва боғдорчилик билан шуғулланмоқдалар.

— Ушбу фермер хўжалигини ташкил этиш тарихи Иттифоқ тузуми ҳукмронлик қилган йилларга бориб тақалади, — дейди туман деҳқон (фермер) хўжаликлари ва шахсий ер эгалари уюшмасининг раиси Бобоёр Орзиқулов. — 1990 йилда Собир Файзиев Белгород шаҳридан иккита қундуз олиб келиб, ёрдамчи хўжалик тузган эди. Мустақилликка эришилгач, уни кичик корхонага айлантирди.

Бу ишнинг бошланиши эди. Оила аъзолари давлатдан 90 минг сўм қарз олиб, унинг 50400 сўмига 21 бош қорамол сотиб олишди. Анчагина қийинчиликлардан сўнг 7 гектар ер берилди. Унинг беш гектарига чорва учун озуқа экилди, 2 гектарида боғ яратилди. Бинолар ва қундузлар учун ҳовузлар қурилди.

Эндиликда ушбу хўжаликда қорамол бош сони 40 тага етди. 18 боши бўрдоқига боқилаяпти. 8 бош соғин сигирдан кунига 120-130 литрдан сут соғиб олиниб, мактаб ва болалар боғчаларига тарқатилаяпти. Қундузлар териси эса шу ернинг ўзида ошланиб, телпак тикилмоқда. Ўтган йили боғдан аҳоли дастурхонига 3 тонна узум етказиб берилди. 500 туп мевали дарахтнинг ярми шу йил ҳосилга киради.

— 1994 йилда давлатга тухум топширишни ҳам йўлга қўямиз, — дейди фермер паррандаларга ишора қилиб. — 400 бош товуқ ва 100 бош курка боқаяпмиз. Яқинда Қарши шаҳрида ўтказилган вилоят кўргазмасида иштирок этдик. Биз олиб борган 50 та товуқ, 12 та курка, 15 дона қундуз телпакнинг бозори чаққон бўлди.

Каттагина бетон ҳовузда қундузлар сузиб юрибди. 800 та қундузнинг 200 тасини она қундузлар ташкил этаркан. Унинг ҳар бири 6 тадан 13 тагача болалайди. Агар етарли шарт-шароит яратиб берилса, икки-уч йилда уларнинг сони 10.000 бошга етиши мумкин.

— Ўша 2 дона қундуз 1000 тага кўпайдими? — сўрайман Собирдан.

— Ҳа, — дейди у. — Яна қанчасини сўйиб юбордик. Биласизми, қундузнинг гўштини ҳам еса бўлади. Худди парҳез гўштга ўхшайди. 200 донадан ортиқроқ терини ошлаб, тайёрлаб қўйибмиз. Улардан бежирим телпаклар тикамиз. Янги Нишон шаҳрида жойлашган фирма дўконида 40 дона телпагимиз сотилди.

— Даромадимиз чакки бўлмайди, — дейди Собир. — Ҳозиргача 3 миллион сўмдан ортиқроқ даромад қилдик. Яна сўқимга боқилаётган ҳўкизларимиз, ошланган териларимиз ва тикилган телпакларимиз бор. Насиб этса, дўкон, ошхона қуришни бошлаймиз. Қундуз терисини ошлайдиган, телпак ва шубалар тикадиган фабрика очиш ниятимиз ҳам йўқ эмас. Келажакда фермер хўжалигимизда 100 га яқин киши ишлайди.

Жалол ЯХШИБОЕВ,
Қашқадарё вилояти.

Депутатлик ҳаловат эмас

Алижон Йўлдошевга рўбару келишдан «безиллаб» қолганман. Чунки деярли ҳамиша кутилмаган саволларга «кўмиб» ташлайди.

— «Сибирские огни»да ажойиб мақола чиқибди, ўқидингизми? «Простор»нинг охирги сонида шундай муаммони кўтаришибдики, бу фақат қозоқ чўллари-ю саҳроларигагина эмас, бутун Марказий Осиёга таалluқли...

Касби-корим журналист бўла туриб, Алижон ака тилга олаётган нашрларни ўқиш тугул, номини ҳам биринчи бор эшитаётганимдан хижолат бўлиб кетаман.

Вилоят нефть маҳсулотлари таъминоти бошқармаси бошлиғи Алижон Йўлдошев фақат адабиёт ва санъат мухлисигина бўлиб қолмай, эл орасида обрў топган халқ вакили ҳамдир. Мана икки чақириқдан буён Фарғона туманидаги Миндон сайлов округи сайловчилари уни вилоят кенгаши ноиблигига муносиб кўришяпти.

БИР ДОНИНГ МИНГ ДОН БЎЛСИН

Миндон нафақат Фарғона водийси, балки бутун Ўрта Осиёда энг қадимий тарихга эга бўлган масканлардан ҳисобланади. Қишлоқнинг тарихи ҳатто Кушон подшолиги давридаги тарихий манбаларда ҳам учрайди. Ана шу манбаларнинг шоҳидлик беришича, бу қишлоқ одамлари етиштирган ноз-неъматлар қадимий подшолик ўтказган «Табиат инъомлари» кўригида муносиб ўринни эгаллаган, Миндон ўригининг эса олдига тушадигани бўлмаган экан. Кўҳна Хитой манбаларида эса Хун юрти чумчуқлари атайлаб Миндоннинг ғаллазорларида донлаш учун қирқта қорли довонлардан ошиб келиши ёзиб қолдирилган. Албатта, биз бу далилларнинг қанчалик тўғрилиги ҳақида баҳс бойлашиб ўтирмоқчи эмасмиз. Фақат улуғларимиздан бири бу юртнинг кенг феълли, меҳнаткаш одамларига, ажойиб табиатига баҳо бериб, «Бир донинг — минг дон бўлсин» деган доно сўзлари беҳудага айтилмаганлигига амин бўлдик. Дарвоқе, Алижон ака ана шу эзгу тилакни ботбот такрорлаб туради.

Ҳозир Фарғона тоғ тизмаси этакларида ёйилиб кетган бу қишлоқда 12 мингдан ортиқ аҳоли, 2225 оилага жам бўлиб ҳаёт кечирмоқда. Қишлоқ кенгаши ўз сафига 18 та маҳаллани бирлаштирган. Сир эмас, қишлоқ вилоятнинг Қирғизистон билан чегарадош олис сарҳадида жойлашганлиги учун ҳам эътибордан анча четда қолган эди. Ишлаб чиқариш корхоналари деярли бўлмаган. Меҳнатга яроқли аҳоли асосан 50 чақирим узоқдаги Фарғона шаҳри корхоналарига бориб ишлаган. Шуларни эътиборга олиб, халқ ноиби биринчи навбатда ишлаб чиқариш инфраструктурасини барпо этиш тўғрисида ўйлади. Ҳозирги кунда тикувчилик корхонасига эш-қўш бўлиб «Ниҳол», «Фарғона» кичик корхоналари фаолият кўрсатяпти. Фарғона пойабзал фабрикасининг филиали маҳсулот бера бошлади. Қишлоқ марказида қад ростлаётган икки қаватли савдо шохобчаси эса Миндоннинг кўрки ва файзи бўлиб қолиши шубҳасиз.

Халқ депутати миндонликларнинг азалий орзулари — қишлоқни газлаштиришга астойдил бел боғлади. Қисқа вақт ичида 21 километр масофадан газ қувурлари тортиб келинди. Ҳозирги кунда қишлоқнинг 6 та маҳалласи беминнат табиий газ хизматидан баҳраманд бўлмоқда. Яқин кунларда яна 4 та қишлоқда «зангори олов» машъаллари порлай бошлайди. Қишлоқнинг 70 фоиз аҳолиси тоза ичимлик сувидан баҳраманд бўлмоқда. 7 километрлик ички йўллар асфальтланди. Айни кунларда халқ ноиби автомобилларга хизмат кўрсатиш устахонаси, ремонт-таъмирлаш цехи, тикувчилик корхонаси ишлаб чиқариш жараёнларини янада кенгайтириш ҳаракатида юрибди.

Шу ўринда 90 ёшли сайловчи Эшимбой ота Нурматовнинг сўзларини такрорлаб ўтмоқчимиз.

— Мен 30-йилларнинг охиридаги биринчи сайловлардан бери сайланган кўплаб депутатларни биламан. Лекин Алижоннинг ғайрати, шижоати бошқача экан. Уни ўз ўғлимиздай, фарзандимиздай яхши кўрамиз. Умри узоқ бўлсин, оёғидан ўт чақнайверсин. Депутат ўғлим яна бир хайрли ишга қўл уриб, ёшу-қарининг дуосини олди: яқинда юбилейи ўтказиладиган Ҳувайдо ҳазратларининг пойи қадамлари бизнинг қишлоққа ҳам етган. У киши қазиган ҳовуздаги мўъжизакор сув қишда музламайди, саратонда эса тишни зирқиратади. Шу ерда бир йўла минг киши намоз ўқийдиган масжид бунёд этилишига ҳам Алижон бош-қош бўлди. Энди жума намозини ҳам шу ерда ўқияпмиз. Ҳувайдо номи билан аталаётган масжид ҳазрат юбилейига энг муносиб армуғон бўлди...

Набижон СОБИР,
«Халқ сўзи» мухбири.

СУРАТДА: вилоят кенгаши депутати Алижон Йўлдошев сайловчилар билан суҳбатлашмоқда.

• Таълим ва фан тизимида ислоҳот қандай бормоқда?

Бакридин ЗАРИПОВ,

ХАЛҚАРО ФИЗИОЛОГЛАР ЖАМИЯТИНИНГ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИК ФАНЛАРИ АКАДЕМИЯСИНИНГ МУХБИР АЪЗОСИ, ПРОФЕССОР.

ИЛМУ МАЪРИФАТ — ИСТИҚЛОЛ ТАЯНЧИ

Миллий истиқлолимиз ўз абадияти сари учинчи йилида шаҳдам қадам билан олға кетмоқда. Ўтган давр муваққат қийинчиликлар ичида кечган бўлса ҳам, ҳуррият нафаси одамларимиз қалбида ифтихор чечагини ундира олди, мустақиллик сурури жон-танимизга, идрокимизга сингиб кетди. Бироқ фарзанднинг дунёга келиши қанчалик қувонч бахш этса-да, уни парваришлаб вояга етказишнинг ўзига яраша масъулияти, машаққатлари бўлгани каби озод мамлакатимизнинг иқтисодиётини кўтариш, уни собиқ иттифоқ сиёсатидан мерос бўлиб қолган хом ашё ўлкасидан тайёр маҳсулотлари билан жаҳон бозорига чиқа оладиган минтақага айлантириш, унинг ер ости ва ер усти бойликларини халқ фаровонлиги учун янада самаралироқ хизмат қилдириш муаммолари кўндаланг бўлиб турибди.

Президентимиз томонидан олға сурилган миллий истиқлол мафкурасини яратиш ғояси навниҳол мамлакатимизнинг энг асосий дастури бўлиб қолишини ҳаёт тақозо этмоқда. Бу мафкура мустақиллигимизга хизмат қиладиган, миллий уйғонишимиз ва қад тиклашимизнинг етакчи тамойилларини ўзида акс эттирадиган, давлатимизнинг порлоқ истиқболини таъмин этадиган ғоявий асосга эга бўлган, буюк келажагимизнинг пойдевори бўлиши лозим. Зеро, бундай пойдеворсиз ижтимоий-сиёсий жиҳатдан ҳам, маданий-маърифий жиҳатдан ҳам, техника ва технология жиҳатидан ҳам аниқ йўналишлар асосида тараққиётга эришиб бўлмайди.

Ўзбекистон нуфуз жиҳатидан ўзига хос мамлакат, унда истиқомат қилаётган 22 миллиондан зиёд аҳолининг қарийб ярмини 18 ёшгача бўлган болалар ташкил этади. Бу ҳол мамлакатимизда инсон омилига ўзига хос ёндошишни тақозо этади. Шунинг учун, бизнинг асосий эътиборимиз, юртбошимиз таъкидлаганидек, **таълим ва маданиятни ривожлантириш ҳамда ислоҳ қилиш, ақлий, маънавий салоҳиятни мустаҳкамлаш ва аҳолини ижтимоий ҳимоя қилишга қаратилиши лозим**лиги аён бўлиб қолди.

«Таълим тўғрисида» Ўзбекистон Республикаси қонуни ана шундай интилиш натижасида, янги ижтимоий-сиёсий ва иқтисодий шароитларда жаҳон стандартларига мувофиқ таълим тизимларини жорий этиш мақсадида қабул қилинди. Мазкур қонун том маънода таълимнинг ҳамма бўғинларида туб ўзгаришлар қилишни, энг муҳими, таълим ва тарбиянинг мазмун ва моҳиятини сиёсатдан холи равишда миллий ва умуминсоний қадриятлар билан тўлдиришни кўзда тутади.

Ислом Каримовнинг «Ўзбекистоннинг ўз истиқлол ва тараққиёт йўли» рисоласида мустақил мамлакатимизнинг таълим сиёсатидаги йўли ва вазифалари аниқ кўрсатиб берилган: «...Бозорнинг ўзгарувчан шароитларида меҳнат қилишга лаёқатли бўлган ўзимизнинг юқори малакали маҳаллий қадрларимизсиз Ўзбекистоннинг мустақиллигини тасаввур қилиш қийин. Нафақат умумий маълумот ва тарбияни, балки кадрларнинг касбкорга йўналиш олишини, уларни тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва малакасини оширишни ўз ичига олувчи ягона узлуксиз миллий таълим тизимини яратиш вазифаси қўйилмоқда. Бунда Ўзбекистоннинг ўзига хос хусусиятлари, халқнинг миллий-руҳий турмуш тарзи, таълимдаги бутун жаҳон ва Шарқ тажрибасининг энг яхши ютуқлари ҳар томонлама эътиборга олиниши керак».

Таълимнинг, мутахассислар тайёрлашнинг кўп босқичли тизимига ўтиш ҳар бир ёшнинг ўз иқтидорига, уқувига яраша билим олиш учун имкон яратади, таъбир жоиз бўлса, «табиий танланиш» рўй беради. Аслида бу ҳам бозор иқтисоди муносабатларининг имконияти, рақобатнинг маънавий ҳаётдаги кўринишидир. Маълумки, ҳар бир давлат ўзининг таълим системасига ва таълимни амалга ошириш стратегиясига эга. Масалан, АҚШда таълимни ривожлантиришнинг Президент Б. Клинтон томонидан эълон қилинган давлат программаси «2000 йилда Америка. Таълим стратегияси» деб аталади. Бу ҳужжат ўз ичига 6 та бош мақсад ва вазифани танлаб олади:

1. Американинг барча болалари 2000 йилда мактабга ўқишга тайёр ҳолда кириб келади. 2. 2000 йилда Америкада 90 фоиз аҳоли олий маълумотга эга бўлади. 3. Америка ўқувчилари инглиз тили, математика, табиий фанлар, тарих ва география предметларидан ўз иқтидорларини кўрсата оладилар; 4. АҚШ студентлари табиий ва математика фанлари ютуқларини ўзлаштириш соҳасида фақат биринчи ўринда бўлишади. 5. Ҳар бир вояга етган америкалик жаҳон иқтисодиёти соҳасида ўз фуқаролик ҳуқуқи ва жавобгарлигидан фойдаланиб, билимларини намойиш этади ва беллашади. 6. Ҳар бир мактаб наркотиклардан, зўравонликдан озод ҳисобланади ва ўқишни таъминлаш учун тартиб-интизомли муҳитни яратиб беради.

Америка таълим стратегиясининг ҳар бир қисми ўз навбатида яна қўшимча программалар билан таъминланган. Масалан, биринчи банддаги вазифалардан бирида шундай дейилган: «Ҳар бир америкалик ота-она ўз фарзандининг биринчи ўқитувчиси ҳисобланади ва ҳар куни уни мактабга тайёрлаш учун вақт ажратиши шарт». Ҳозирги пайтда АҚШнинг таълим структураси (ва стратегияси ҳам) Япония, Жанубий Корея, Хитой, Туркия, Малайзия ва бошқа мамлакатлар томонидан қабул қилинган.

Мана, қонунимиз қабул қилинганига ҳам бир ярим йил вақт ўтди. Бу давр ичида, таълим муассасаларининг ўқув услубий йўналишларини таъминловчи низом лойиҳалари тайёрланди, таълимнинг ҳамма босқичларида унинг мазмунини янгилаш бўйича ҳам муҳим йўналишлар белгилаб олинди. Қонунда кўзда тутилган педагог ходимлар билан меҳнат шартномасининг битим (контракт) шаклига ўтиш амалга оширилаяпти. Аттестация ва аккредитация ишлари бошланди.

Бозор иқтисодига ўтиш шу вақтгача бизнинг таълим тизимимизда бўлмаган ихтисосликлар бўйича мутахассислар тайёрлаш заруратини ҳам келтириб чиқарди. Олий ва ўрта махсус ўқув юртларида хизмат кўрсатиш, тижорат ва бошқа соҳаларга оид мутахассислар тайёрлашга киришилди. Ўрта ва олий таълимнинг кўп босқичли шакли жорий этиляпти. Биргина халқ таълими вазирлиги томонидан мактаблар ва таълим муассасалари тўғрисида 30 га яқин низом ҳамда турли даражадаги таълим ва тарбиянинг йўналишларини, хусусиятларини, вазифаларини белгилаб берувчи унга яқин концепциялар ишлаб чиқилди. Вазирлик томонидан қилинаётган кўплаб ташкилий ишлар мақтовга ҳам лойиқ.

Хуллас, бу рақамлардан анча-мунча иш қилинган, қонуннинг бажарилиши ҳам ўз маромида боряпти, деган тасаввур уйғониши табиий. Лекин тайёрланган ҳужжатларни синчиклаб ўрганилганда бу «ишчанлик»нинг заминида баъзи масъулиятсизлик, ҳўжакўрсинга шошма-шошарлик билан ҳаракат қилиш кузатилмоқда. Бунинг далили учун мазкур вазирлик коллегиясида тасдиқланиб, «Маърифат» газетасининг ўтган йили 3 март сонида эълон қилинган «Синфдан ва мактабдан ташқари тарбиявий ишлар концепцияси»га мурожаат этамиз. Газетанинг икки ярим саҳифасини эгаллаган бу ҳужжатда изчил нуқтаи назар йўқ, бир бўлимда айтилган фикр бошқасида инкор этилади, ифода қуруқ, поймапой, кўп ўринларда тушунарсиз ва ғайриилмий, имло ва услубнинг ғариблигини гапирмаса ҳам бўлади.

«Тарбиявий ишларнинг асосий йўналишлари, мақсад ва вазифалар» (матнда қандай бўлса айнан шундай келтираяпмиз) бўлимида: «Инсонни унинг атрофида қуршаб турган воситалар: оиласи, ота-онаси, мактаб, дўстлар, атроф-муҳит, оммавий ахборот воситалари, санъат, адабиёт, табиат ва ҳоказолар тарбиялайди». Ота-она ўз нури-дийдасининг тарбияловчиси эмас, балки «ва ҳақазо» тарбия воситаси эканлигини шу концепцияни ўқиб билдик.

Яна ўқиймиз: «Инсонни биологик ижтимоий асосини ташкил қилувчи, ўзини тарбиялаш ва тарбиянинг бирлигини таъминлаган ҳолда, уни шахс сифатида шаклланишига салбий таъсир кўрсатадиган муҳитдан ҳимоя қилиш лозим». Аминманки, ҳеч нарсага тушунмадингиз. Дарвоқе, «Инсонни(нг) биологик ижтимоий асоси» дегани нечук илмий кашфиёт бўлди?!

Тарбия тўғрисидаги бу концепция билан танишар экансиз, унда миллий руҳ йўқлигини, бу кимнинг номидан битилиб, кимга қаратилганлиги маълум эмаслигини ҳис қила борасиз. Концепциянинг, «Ватанпарвар ва байналмилалчи инсон тарбияси» бобида «яқин ўтмишда пайдо бўлган «Ҳосил байрами» «Пахта байрами», «Наврўз байрами» каби халқ маросимлари тўғрисида алоҳида-алоҳида тушунча бериш зарур» деган сатрларни ўқиганингизда ҳамма нарса аён бўлади. Ҳосил байрами билан Пахта байрамини қўя турайлик, ёши минг йиллар билан бўйлашадиган Наврўзимизни миллий маданиятимиздан бехабар кишиларгина яқин ўтмишда пайдо бўлган дейишлари мумкин.

Одатда концепциялар уни бажарувчиларга тушунарли, аниқ, амалда фойдаланиш учун қулай бўлиши керак. Айни ҳолда бунинг аксини кўрамиз. Демак, унинг халқ таълими ходимлари, тарбиячилар, мактабдан ташқари тарбия ўчоқлари мутасадди ходимлар томонидан ўзлаштирилиб ҳаётга тадбиқ этилиши мушкул. Чунки, ўзлаштириб олинмаган, кишиларнинг онгига сингмаган ҳар қандай фикр, ҳар қандай ғоя таъсирсиз, самарасиз бўлиб қолаверади.

Халқ таълими ҳамда Олий ва ўрта махсус таълим вазирликлари тайёрлаган бошқа концепцияларни ҳам беқусур деб бўлмайди. Бунинг сабабини таълим тизимида билимли, дунёқараши кенг, ташаббускор кадрларнинг йўқлигидан эмас, бизнингча, мавжуд илмий кучлардан, тажрибали мураббийлар ва зиёлиларнинг имкониятларидан етарли фойдаланмаслик, уларни уюштириб, бир мақсад сари йўлламасликдан, ишга фидойилик ва масъулият билан ёндошмасликдан қидириш зарур.

Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги томонидан тайёрланган «Ўзбекистон Республикасининг Олий ва ўрта махсус таълим концепцияси» матни ҳам бир қарашда кишида илиқ таассурот қолдирмайди, айтилмоқчи бўлган фикрни фақат тусмоллаш мумкин, холос.

Шу ўринда таъкидлаш керакки, миллий мустақиллик мафкурасининг тамойиллари шаклланаётган бир вақтда мамлакат миқёсида дастуриламал мавқеида қўлланадиган барча ҳужжатларда миллий руҳ бўлиши жуда муҳим. Бу зинҳор миллатчилик эмас, балки миллий давлатимиз қиёфасининг инъикоси, ўзига хослигининг ифода этилишидир. Ота-боболаримиз интиқ бўлиб кутган истиқлолга ҳурмат, унинг бугуни ва келажагига ишонч ҳамда эътиқод ҳар қадамда сезилиб турсин.

Таълимнинг ҳамма бўғинларида туб ислоҳотлар ўтказиш, унинг мазмунини жаҳон стандартларига мувофиқлаштириш мўъжизакор таёқчани бир силтаб амалга оширадиган иш эмас. У вақтни, катта маблағ, ижодкорлик, ташаббус, фидойилик ва ватанпарварликни талаб қиладиган вазифадир. Президентимиз олий ўқув юртларига талабалар қабул қилиш масалаларига бағишланиб Вазирлар Маҳкамасида бўлган йиғилишда **«Иқтисодий муаммолар эртами-кечми ҳал этилади, лекин илмий бойлигини қадрламаган, унинг тараққиёти учун қайғурмаган давлатнинг келажаги бўлмайди. Буни биз доимо ёдда тутишимиз шарт!»**, деб уқтирган эди.

Қанча гапирилганлиги, қарорлар қабул қилингани билан ҳали **таълим мазмунида жиддий ўзгартиш сезилмаяпти.** Кўпгина дарсликлар жаҳон андозалари у ёқда турсин, энг оддий замонавий талабларга ҳам жавоб беролмайди. Халқ таълими вазирлигига қарашли республика ўқув-услубий маркази гарчи катта жамоага эга бўлса ҳам унда иш унуми ва сифати паст даражада, баъзи ходимларнинг тайёргарлигию малакаси замон талабларига жавоб берарли эмас.

Босиб чиқарилаётган дарсликлар жиддий муҳокамадан ўтказилиб, нашрга тавсия этилмаётганлиги оқибатида ўқув жараёнида «алдагани бола яхши» қабилидаги китоблар қўлланилмоқда. Олий ва ўрта махсус ўқув юртлари, ҳунар-техника билим юртларининг дарсликлар билан таъминланиш даражаси эҳтиёжни қондиролмайди. 1993 йилда режалаштирилган дарслик ва қўлланмалар етарли босиб чиқарилмади. Бундай суръат билан улуғвор мақсадларнинг жамолини кўриб бўладими? Биз бу соҳадаги тактикани тубдан ўзгартиришимиз кераклиги сезилмоқда. Юқоридан туриб, «ҳа бўл! ҳа бўл!» билан иш битмайди. **Таълим-тарбия тизимининг ҳамма бўғинларида Ватанининг келажаги, миллатининг истиқболи учун жонкуяр, ташаббускор, фидойи кишилар турмоғи жоиз. Бизга том маънодаги маърифат даргалари керак.** Бундай кишилар халқимиз орасида, айниқса, ёш ўқитувчиларимиз, олимларимиз орасида кўп. Ҳамма гап — уларга йўл беришда, уларнинг ақл-идроки ва юрагидаги шижоатини эл нафи учун ишлатишга имкон яратишда.

Худди шундай аҳволни бошқа вазирликларга дахлдор ўқув-услубий марказларда ҳам кўришимиз мумкин. Назаримизда, республикадаги барча ўқув-услубий марказларни бирлаштириб, кучли методистлар таклиф этилиб, ягона ташкилот тузилса мақсадга мувофиқ бўлар эди.

Биз неча йиллар давомида «борлиқ онгни белгилайди» деган модиюнча ақидага бир томонлама сажда қилиб келдик, ваҳоланки, юксак ақл, курашчан тафаккур борлиқни ўзгартириш салоҳиятига эга эканлигини эса унутиб қўйдик. Бунга жаҳонда мисоллар беҳисоб. Ўзининг айтарли қазилма бойликлари, хом ашёси йўқ Япония мўъжизаси, Сингапур, Жанубий Корея, Малайзия равнақи ақлий камолот маҳсули эмасми? Дунёнинг ҳамма мамлакатларидан ақл импорти билан шуғулланадиган давлатлар бор. Ҳазрат Алишер Навоий буюк бобомиз Улуғбекка «тилла бош» деб сифат бергани бежиз эмас. Ақл-идрок, ҳар бир халқнинг, давлатнинг хазинаси, миллий бойлигидир.

«Одамнинг улуғлиги бўйи билан ўлчанмаганидек, халқнинг улуғворлиги ҳам унинг сони билан ўлчанмайди, — дейди Виктор Гюго, — ягона ўлчов унинг ақлий камолоти ва ахлоқий баркамоллигидир».

Маълумки, ақлий камолот ва ахлоқий баркамолликка эришиш йўли таълим ва тарбия орқали ўтади. Лекин шунга эътибор бериш зарурки, агар таълим учун, яъни ёшларни маълумотли, бугунги кун тошу тарозисига яраша билимдон мутахассис қилиб улғайтириш учун жаҳондаги энг илғор илм-фан ютуқларини уларга ўргатиш, бошқача қилиб айтганда, жаҳонга юз тутиш лозим бўлса, тарбия учун, яъни фарзандларимизни гўзал хулқли, одобли, серфазилат қилиб вояга етказиш учун кўпроқ ўз илдизларимиздан, ўз маънавий сарчашмаларимиздан фойдаланишимиз даркор.

Биз энди тарбиявий тадбир-чоралар, йўл ва усулларнинг марказига юқорида айтганимиздек, ўз миллий манбаларимизни, иймону эътиқодимизга, қадр-қимматимизга мувофиқ келадиган ахлоқий талабларни қўйишимиз керак. Юксак устунларга таянган миллий ахлоқимизнинг азалий мезонларини тиклаш орқали ҳалоллик, тўғрисўзлик, орномуслилик, иффатлилик, инсонпарварлик, ватанпарварлик, фидойилик, садоқат сингари кўпдан-кўп гўзал инсоний фазилатларни камол топтириш пайти етди.

Тарихимиз ойдинлашгани сайин ота-боболаримиз инсоннинг маънавий оламини, ички дунёсини билиш, тушуниш бобида ҳозирги авлодларига нисбатан нечоғли олдинда эканлиги, биз эса ўша бойликдан бебаҳра қолганлигимиз маълум бўляпти. Ҳозирги замон кишиси фан-техника тараққиётида қанчалик илгарилаб кетгани билан инсоннинг руҳияти, қалби, ботиний дунёси тилсимлари борасида аксинча орқада қолганлиги билиниб қолди.

Эндиги вазифа дунёвий билимларга, юксак маънавиятга эга бўлган комил инсонни тарбиялаш бўлар экан, меросий маънавий қадриятларимизни бугунги авлод мулкига айлантириш, аждодларимизнинг анъана ва тажрибаларини ўрганиш жуда муҳим. Инсон маънавиятни нурлантириб, камолот сари етаклайдиган бундай билимларни ўқувчи ва талабаларнинг ёши ва идрокига мослаб синфхоналарга, олий мактаб таҳсилхоналарига олиб киришни пайсалга солиб бўлмайди. Бунинг учун эса шу соҳанинг ҳақиқий мутахассислари, руҳшунослар, илоҳий билим соҳибларининг куч-ғайратларини жамлаш ва мақсад сари йўналтириш керак.

Президентимиз Ўзбекистон Конституциясининг бир йиллигига бағишланган тантанали мажлисда **«Янги мафкуранинг асл мазмуни — янгича, эркин фикрлайдиган, мутелик ва журъатсизлик туйғусидан мутлақо ҳоли, мустақил инсонни тарбиялашдир. Янгича фикрлайдиган фозил инсон, энг аввало фуқаролик бурчини тўла ҳис этадиган шахс бўлиши даркор»** — дея таъкидлади.

Дарҳақиқат, ҳар бир юртнинг, давлатнинг келажаги уни севувчи, уни эъзозловчи, садоқат билан унинг қорига яровчи собит, оқил фарзандларнинг камол топишига боғлиқ. Бу масаланинг мустақил мамлакатимиз учун нақадар жиддий эканлигини яқин ўтмишимизнинг аччиқ сабоқлари айтиб турибди. Энди шу асоратларни ҳам йўқотишимиз керак. Бу вазифаларни амалга оширишда вилоят, шаҳар, туман ҳокимликлари ҳам алоҳида ғайрат ва ташаббус кўрсатишлари лозим.

Инглиз шоири Ж. Байрон айтганидек, **«Ким ўз юртини севмаса, у ҳеч нимани сева олмайди».** Қалбида Ватан туйғуси бўлмаган кишиларда қатъият, собитлик бўлмайди. Уларнинг ўз юртидан, она тупроғидан воз кечиши ҳам осон.

Таълим соҳамизнинг энг масъулиятли бўғини халқ хўжалигининг ҳамма тармоқлари учун олий ва ўрта махсус маълумотли мутахассисларни тайёрлаб бериш ҳисобланади. Маълумки, собиқ иттифоқдаги кўпгина олий ўқув юртларининг дипломлари ривожланган мамлакатларда «ўтмас эди» яъни тан олинмасди. Бунинг сабаби муайян ихтисослик бўйича тайёрланган мутахассисларнинг билим ва малакалари турлича бўлиб, уларни ўқитишда, таълим мазмунида жиддий фарқлар мавжуд эди. Масалан, дорилфунунга кириш учун АҚШда, Канадада, Белгияда 12 йил, Англияда, Францияда 13 йил давомида олинган ўрта маълумот талаб қилинади. Бизда эса 10 йиллик (кейинги пайтларда 11 йиллик) ўқиш кифоя эди. Бизда битирувчиларнинг ҳаммасига баравар олий маълумот олганлиги тўғрисида диплом берилгани ҳолда, уларда битирувчиларнинг фақат 10—25 фоизи магистрлик ҳужжатига эриша олган, қолганлари 3—4 йиллик таълимдан кейин, бакалаврлик даражасини олишади.

Ҳозирги пайтда таълимни жаҳон стандартларига мувофиқлаштириш мақсадида 1992 — 1993 ўқув йилида олий ўқув юртларида олий таълимнинг икки поғонали тизими бўйича кадрлар тайёрлашга ўтилди. 260 дан зиёд мутахассислик бўйича бакалаврлар тайёрлашга олий ўқув режалари ишлаб чиқилди. Бироқ, бу режаларни олдингилари билан солиштириб чиқилганда, уларнинг кўпчилиги янгича ёндашиш, ижодий изланиш, халқаро тажрибаларни эътиборга олиш маҳсули эмаслиги, аксинча аввалги ўқув режаларининг соатлари қисқартирилган нусхалари эканлиги маълум бўлади. Ўқув дастурлари ҳам кўп ҳолларда ана шу йўлдан бориб тузилган. **Минг афсуслар бўлсинки, ҳанузгача бўлажак бакалавр ва магистрлар учун кўп саволлар очиқ турибди!**

«Бешикдан қабргача илм изла», «Илму ҳунарни Хитойдан бўлса ҳам бориб ўрганинглар» дейилади Ҳазрати пайғамбаримизнинг ҳадисларида. Илм олиш, унга интилиш ҳар бир муслиму муслимага фарз бўлар экан, юрт фарзандлари учун бу илоҳий даъватлар бошлари узра баланд тутадиган яловга айланиши лозим.

Ҳозирги пайтда ўзбекистонлик ёшлар хорижий мамлакатларнинг олий ўқув юртларида таҳсил олмоқдалар. Булардан ташқари жуда кўп мутахассисларимизга чет элларда малака ошириш имконияти яратилди. Бироқ, ёшларни, мутахассисларни бошқа давлатларга юбориб, ўқитиш қанчалик фойдали бўлса-да, ҳозирги иқтисодий танг шароитда осон кечмаяпти. Шунинг учун **хорижда ўқитиш билан бирга, мутараққий мамлакатларнинг илмий-техникавий ёрдам дастурларини Ўзбекистонда жорий этиш тажрибасини ҳам кенг қўллашимиз керак.** Ана шундай тажриба Форс кўрфазидаги ривожланаётган мамлакатларнинг олий таълим тизимида ижобий натижалар бераётгани маълум.

Бироқ, шуни назардан соқит қилмаслик керакки, яқин-яқингача ҳам бу мамлакатларнинг кўпчилигида олий таълим даргоҳлари у ёқда турсин, тузукроқ ўрта таълим муассасалари ҳам йўқ эди. Бизда нима бўлганда ҳам муайян изга тушган таълим тизимимиз, юзлаб ўрта махсус ўқув юртлари, ўнлаб дорилфунун ва институтлар, ярим асрлик тарихга эга фанлар академияси, тармоқ академиялари ва уларнинг илмий-тадқиқот масканлари бор.

Замонавий кўлам ва мезонларда олий таълимни ташкил этиш учун ҳам, илмий-тадқиқотлар олиб бориш учун ҳам, шубҳасиз, катта маблағлар, мустаҳкам моддий негиз керак. Аммо ҳамма нарсани фақат пулга тақаб қўявериш ҳам инсофдан бўлмас. **«Фаннинг солиштирма оғирлиги давлат бюджети бўйича ажратилаётган маблағлар, илмий-тадқиқот институтларининг сони билангина эмас, даставвал фан арбобларининг билим доираси, уларнинг илмий парвози қай даражада юксаклиги билан белгиланади»,** — деган эди жаҳоншумул тадқиқотлар қилган С. И. Вавилов.

Шу ерда яна бир бор Америка таълим тизимининг тажрибасини эслатиб ўтмоқчи эдик. Бу мамлакатда мактабгача тарбия масканларига ҳам, мактабларга ҳам ўқув программалари коллеж (институт) ва университетлар томонидан ўрганилади ва тайёрланади.

Кўпчилик яслилар, боғчалар, мактаблар, коллежлар ва институтлар бевосита университет раҳбарияти томонидан бошқарилади. Бу тажрибанинг афзаллиги, биринчидан, таълимнинг узлуксизлиги таъминланса, иккинчидан, вазирликдаги бюрократга қараганда университет тарбиячилари сифатли программалар тайёрлашади. **Чамаси, биздаги боғча, мактаб, лицей, техникум, коллеж, институт, университет ва вазирликлардаги турли-туманликлар тўғрисида ҳам ўйлаб кўриш лозим.**

Ҳозирги бозор иқтисодиётига ўтилаётган, мулкчиликнинг турлича шакллари амал қилаётган, корхоналар, моддий бойликларнинг анча қисми давлат тасарруфидан чиқарилаётган бир даврда таълим соҳасида ҳам шунга мувофиқ йўл тутиш зарур. Ҳаётий эҳтиёж юзасидан пайдо бўлган хизмат кўрсатиш, банк хизмати, халқаро валюта-кредит муносабатлари, дипломатия, экология, ресурс тежаш технологияси, туризм каби соҳалар мутахассисларига бўлган талабни тез суръатлар билан қондириш учун малакаларини оширишга, қўшимча ихтисосликни эгаллашига имкон туғдирилмоқда. Аммо бу соҳадаги эҳтиёжлар ҳам тўла ҳисоблаб чиқилган эмас. Президентимиз Вазирлар Маҳкамасида ректорлар билан бўлган учрашувда масъул ходимларга аниқ вазифа қўйганлигига қарамасдан, ҳанузгача олий маълумотли кадрлар тайёрлашнинг узоққа мўлжалланган истиқбол режаси тайёрланмаган. Бу гап фақат янги соҳаларгагина тегишли эмас. Масалан, мутахассислар тайёрлашни режалаштиришдаги нуқсонлар туфайли ўқув юртларини битириб чиққан 4 мингга яқин ёш ишга жойлашолмай қолган. Айни пайтда эса ўзбек тили ва адабиёти, кимё, физика, биология, жуғрофия фанлари бўйича ўқитувчилар етишмайди. Шунингдек, Республикага 5 минг жисмоний тарбия, 4 минг чет тили ўқитувчилари керак. Мактаблар ва ҳунар-техника билим юртининг 30 мингдан зиёд ўқитувчиси олий педагогик маълумотга эга эмас. Бунинг устига кейинги пайтларда муаллимлар, илмий-педагогик кадрларнинг тижорат ва бошқа хусусий тадбиркорлик соҳаларига ўтиб кетиш кайфияти борлигини ҳам қўшсак, аҳвол анча жиддий эканлиги маълум бўлади. Таълим соҳасидаги мавжуд кўплаб камчиликлар учун олий ўқув-юртлари ректорлари ҳам масъул ва жавобгардирларки, эндиликда ташаббусни улар ўз қўлларига олмоқликлари зарур.

Олий ўқув юртларининг дарсликлари ва ўқув қўлланмалари билан таъминланиш даражаси талабга жавоб бермайди. Ҳатто баъзи институтлар фақат 9 фоизгина таъминланган, холос. Айниқса, ўзбек тилидаги дарслик ва қўлланмалар етишмайди.

Ахир бу аҳволда таълим сифатини яхшилаб бўладими? Халқ манфаатини, юртимизнинг келажагини ўйлаб иш тутмасак, буюк истиқбол умидини дилга тугиб ҳаракат қилмасак, эртага нима деган одам бўламиз. Майда манфаатларга, икир-чикирларга банди бўлмасдан, кўнгилни кенг қилайлик, матонат билан бошни баланд кўтарайлик. Зотан, доно ва соҳиби тадбир японларнинг оғир дамлардаги шиори **«Биз олдин мияни тўйдирайлик, мия кейин қоринни тўйғазади»** деган формула бўлган экан.

Вилоятларда дорилфунунлар очилиши, Самарқандда Ўзбекистон Фанлар академиясининг бўлими ташкил этилиши яхши ниятлар йўлида узоқни кўзлаб қилинган тадбирдир. Тарихдан маълумки, Мовароуннаҳр маданияти гуллаб-яшнаган даврда кўплаб шаҳарларимизда олий таълим масканлари мавжуд бўлган, улар ўз даврининг илмий кучларини тўплаган марказлар ҳисобланган. Шунинг учун вилоятлардаги дорилфунунлар, институтлар олий таълим билан бирга илмий изланишларни ҳам жонлантиришлари лозим. Президентимиз юқорида эслаб ўтилган анжуманда вилоят марказларидаги дорилфунунлар фаолиятини кучайтириш дастурини ишлаб чиқиш масаласини ўртага ташлаган эди. Афсуски, бу вазифа ҳам ҳалигача бажарилмади.

Республикамизда иқтисодга тааллуқли кўплаб илмий-текшириш институтлари, лабораториялар ва кафедралар бўлишига қарамасдан, мамлакатимизнинг иқтисодий ривожланиши механизмларини кўрсатиб бера оладиган мукаммал дастур яратилмаганлигини таассуф билан таъкидламоқчимиз.

Тоталитар тузум даврида гўё «фан-фан учун» қабилидаги ақида пайдо бўлган эди. Фан ютуқларининг амалиётга чиқиши идоравий тўсиқлар, тўрачилик, қоғозбозлик, ҳатто миллатчилик каби иллатлар оқибатида ўта қийин кечар эди. Бирор соҳадаги ҳукмрон йўналишга муқобил равишда пайдо бўлган илмий ғоя кўпинча «кўкармай» ётарди. Академия билан олий ўқув юрти бир-биридан кескин узилиб қолган эди, «академия фани», «вуз фани» деган сунъий атамалар ана шу ҳолни ифодалаш учун пайдо бўлди. Улар ўртасида ижодий мусобақа эмас, ашаддий рақобат ҳукм сурарди. Академия институтлари ўзини оқлай олмасдан, боқимандага айланиб қолган ҳоллар кўп марта кузатилди. Бир жумҳуриятнинг ўзида академия билан олий таълим тизимининг ҳамкорлиги ҳамиша оқсаб келди...

Ўзбекистон Фанлар академияси ва тармоқ академиялари, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, олий таълим даргоҳларига эга бўлган бошқа вазирликлар, республика Давлат фан ва техника қўмитаси, Олий аттестация комиссияси мамлакатимиз фани ва техникасини ривожлантириш, илмий ва илмий-педагогик кадрларни тайёрлаш, олий таълим тизимини такомиллаштириш бўйича мувофиқлаштирилган ягона давлат дастурига эга эмаслар. Ваҳоланки, бундай ҳамкорликни ўрнатмасдан, биргаликда олға интилмасдан туриб муваффақият қозониш, мустақил мамлакатимизнинг тараққиётини таъминлаш мумкин эмас. Буюк француз физиги, Нобель мукофоти соҳиби Фредерик Жолио-Кюрининг аччиқ, лекин кишини ҳушёрликка, огоҳ бўлишга чорловчи мана шу сўзларини унутмайлик: «Фан халққа сувдек, ҳаводек зарур. Уни тараққий эттирмаган мамлакат, шубҳасиз, мустамлакага айланади».

Маълумки, фан миллий ҳодиса эмас. Лекин ҳар қандай фан ютуғи, ҳар қандай кашфиёт бирор миллий заминда дунёга келади ва аввало, шу мамлакатнинг миллий бойлиги ҳисобланади. Бу бойлик халқаро ҳуқуқ қоидаларига биноан ҳимоя қилинади. Ундан фойдаланиш, уни тасарруф этиш муаллифнинг, қолаверса, муаллиф ватанининг инон-ихтиёрида бўлади. Шу боисдан илмий янгиликлар очиш, кашфиётлар яратиш Ватанга хизмат иқлишнинг, ватанпарварликнинг намунаси сифатида қадрланади. Илгари айтилганидек, «Республикадаги умумдемографик вазият ва фан ўртасида маълум узилиш борлиги сезилди». Бу ва бошқа камчиликлар республика Фанлар академияси раҳбариятининг виждонига ҳавола. Олимларимиз халқ хўжалигининг турли соҳаларидаги ўткир муаммоларни ҳал этишга қаратилган илмий ишланмаларни тавсия этишда халқимиз олдида қарздор бўлиб қолмоқда.

Бизда фан кишиларига уларнинг илмий-тадқиқот ишларининг натижалари, фанга қўшган ҳиссаларига қараб, анъанавий «фан номзодлари» ва «фан докторлари» илмий даражаларини бериш қабул қилинган. Бу борада собиқ СССР Олий аттестация комиссиясининг деярли ҳамма ҳужжат ва низомларини айтарли ўзгаришсиз кўчириб олишдан бошқа иш қилмадик. Изланиш, ўзимизга хос жиҳатларга урғу бериш йўқ. ОАК кенгашларининг таркибини тузишда кўпгина машҳур, дунёга танилган олимлар четда қолиб кетдилар. Чунки улар ОАК раиси билан илгари ҳамфикр бўлмаган ёки бошқача қилиб айтганда ул жанобн олийларига ёқмайдиган одамлар эди-да. Шу боис ОАКнинг иши кўплаб шикоятларга ва норозиликларга сабаб бўлмоқда.

Айниқса, республика Олий аттестация комиссияси давлат тили ҳақидаги қонуннинг амалга оширилиши масаласига очиқдан-очиқ панжа орасидан қарамоқда, десак, хато бўлмас. Бошқа фанларни қўя турайлик, ҳатто ўзбек филологияси, тарих, фалсафа ва бошқа фанлар бўйича ёқланаётган диссертацияларнинг кўплаб авторефератлари ҳам русча бўлиб, охирида бир бетли ғариб хулоса ўзбек тилида қистириб қўйилиши ва шундай ишларнинг тасдиқланишини қандай баҳолаш мумкин? Бу энди инсоний ҳуқуқларини, эркини ҳимоя қилиш деган гап бўлмаса керак. Аксинча, мустақил давлатнинг қонунларини менсимаслик, нималарнидир қўмсаш бўлса ажаб эмас.

Гоҳида таълим-тарбиямизнинг такомили, илм-фанимизнинг равнақи ҳақида ўйлаганимда биологик қонунлар тез-тез эсимга тушади. «Нега?» деган саволлар такрорланиб келаверади. Улардан бири инсон насли, гени масаласи. Нега биз буюк аждодларимизга муносиб бўлолмас эканмиз?.. Ахир биз ҳам тиббиёт, ҳам ижтимоиёт, ҳам илоҳиёт фанлари бўйича мислсиз кашфиётлар яратган алломаларнинг авлодимиз, уларнинг қонуний ворисларимиз-ку. Бизнинг томиримизда Маъмун академияси — «Байтул ҳикма»нинг пешқадам олими Аҳмад Фарғонийнинг, Абу Наср Форобийнинг алжабр ва алгоритм ижодкори Муҳаммад Хоразмийнинг, шайхур раис Абу Али ибн Синонинг, тафаккур кўзи билан янги дунё — Америка қитъасини кашф қилган Абу Райҳон Берунийнинг, энг мукаммал юлдузлар жадвалини тузган Мирзо Улуғбекнинг, Турон пири Аҳмад Яссавийнинг, беназир муҳаддис имом Исмоил Бухорийнинг, соҳиби шижоат Амир Темурнинг — жаҳонни ҳайратга солган яна қанча-қанча улуғ зотларнинг қони бор. **Ушбу генофонд ҳаракатга келмай қолмайди. Бунинг учун қулай фурсат етишди.**

Биз ҳозир ўзига хос миллий уйғониш даврини бошимиздан кечираяпмиз. Миллий ўзлигимизни англаш, миллий давлатимизни барпо қилиш, тилимизнинг, маданиятимизнинг қадр-қиммати, равнақи учун курашиш, дунё халқлари билан иқтисодий, маданий дўстлик алоқаларини боғлаб ўзимизни жаҳонга танитиш — бу даврнинг муҳим белгилари ҳисобланади. Мазкур жараёнларнинг замирида эса зиёлилар, илм-фан кишилари, адабиёт ва санъат аҳли, сиёсий арбоблар, руҳонийлар, тадбиркорлар ва бошқаларнинг бир ёқадан бош чиқариб, мунтазам суръатда сидқидилдан қиладиган меҳнатлари, саъйи-ҳаракатлари, интилишлари ётади. Шуниси борки, ҳозирги уйғониш бошқаларидан, айтайлик, асримиз бошларида маърифатчи боболаримиз — жадидларнинг ғайрат ва фидойилиги билан халқнинг кўзини очишга қаратилган уйғониш шабадаларидан ўзгачадир. Бу уйғониш истиқлолдан таралган ҳаётбахш нур билан шууримизга оқиб кирди. Аждодларимиз истиқлолга етишиш учун миллатни уйғониш ва қўзғотиш ишига жон тиккан бўлсалар, мустақиллигимизни янада мустаҳкамлаш учун бизнинг ҳар биримиз муносиб ҳисса қўшишимиз лозим.

• Спорт • спорт • спорт

Қишки олимпиада кундалиги

АМЕРИКАНИНГ фигурали учиш устаси Нэнси Кэриганга рақобатчилари томонидан жароҳат етказилиши ХОҚ назоратчиларининг масъулиятини янада оширди. Ҳар бир мусобақа олдидан томошабинлар қаттиқ назорат кўригидан ўтказиляпти.

Собиқ иттифоқ давлатлари орасида Белорусь ва Қозоғистон дастлабки Олимпиада медалларини қўлга киритишди.

Ўтган куни чанғи устаси Смирнов қозоғистонликларга иккинчи кумуш медални олиб келди.

Фигурали учувчилар (эркаклар) баҳсида энг зўр спортчилар кетма-кет хатоликка йўл қўйишиб, ўртамиёна спортчи саналган Санкт-Петербург вакили А. Ўрмоновга Олимпиаданинг олтин медалини «туҳфа» этишди. Россиянинг яна бир спортчиси Сергей Тарасов (биатлон—20 чақирим) ҳам шоҳсупанинг энг юқори поғонасига кўтарилди. Биатлон бўйича аёллар баҳсида (15 чақирим) канадалик Мариам Бедар олимпиада чемпиони бўлди. Ан Бриан (Франция) иккинчи, Уши Дисль (Германия) учинчи ўринни эгаллади.

Ҳамюртимиз Сергей Бренер фристайл (кўпкураш) мусобақасида муваффақиятли қатнашиб, ярим финалга йўлланма олди.

Р. ЖУМАЕВ.

МАКТАБ ПОЛВОН НОМИ БИЛАН АТАЛАДИ

НУРОТА шаҳрида махсус кураш мактаби очилди. Мактабга машҳур полвон, миллий кураш бўйича республиканинг 7 марта чемпиони, марҳум Нажмиддин Эгамбердиев номи берилди.

Туманда икки йилдан буён полвон хотирасига бағишланган мусобақалар ўтказилмоқда.

М. МАРДИЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ «ФАН ВА ТАРАҚҚИЕТ» ИЛМИЙ ТЕХНОЛОГИК КОМПЛЕКСИ БЎШ ВАКАНТ ЎРИНЛАРГА

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Бўлим, лаборатория, сектор	Мансаб—ўрин сони
1. Илмий-техник бўлим	Бўлим бошлиғи — 1, Бош илмий ходим (Б.И.Х) — 1 Илмий ходим (ИХ)—2
2. Ишлаб чиқариш билан алоқа ва илмий ишланмаларни татбиқ қилиш сектори	Сектор мудири—1
3. Ахборот билан таъминлаш ва компьютерлаштириш сектори	Сектор мудири — 1, Б.И.Х. —1, Катта илмий ходим (К.И.Х)—2, И.Х.—2.
4. Патент-ахборот сектори	Сектор мудири—1, К.И.Х —1, И.Х.—2
5. Композитларни қайта ишлаш технологияси — илмий текшириш лабораторияси (И Т Л.)	Лаборатория мудири—1, Б.И.Х.—1 Етакчи илмий ходим (Е.И.Х.)—1, К.И.Х —1. И.Х.—2.
6. Ҳимояловчи композит материаллар—ИТЛ	Лаборатория мудири —1, Е.И.Х.—1, К.И.Х. —1. И.Х.—1.
7. Композитларнинг мустаҳкамлиги — ИТЛ	Лаборатория мудири —1, Е.И.Х.—1, К.И.Х. —4, И.Х.—3.
8. Нозик кимёвий технология—ИТЛ	Лаборатория мудири —1, Б.И.Х.—1, К.И.Х. — 4, И.Х.—2.
9. Илмий изланишларни истиқболини белгиловчи гуруҳ	Б.И.Х.—1, Е.И.Х. — 2.
10. Ноорганик композицион материаллар — ИТЛ	Лаборатория мудири —1, Лаборатория мудири ўринбосари — 1, К.И.Х.—2, И.Х.—2.
11. Материалларнинг тузилишини ўрганиш—ИТЛ	Лаборатория мудири —11, Б.И.Х.—1, К.И.Х.—2, И.Х.—1
12. Электротехник композит материаллар — ИТЛ	Лаборатория мудири — 1, Б.И.Х. — 1, К.И.Х.—4, И.Х. — 1.
13. Композит материаллар механо-кимёси —ИТЛ	Лаборатория мудири —1, Б.И.Х. — 1, И.Х. —2.
14. Ёғочпласт — ИТЛ	Лаборатория мудири —1, Б.И.Х. — 1, Е.И.Х. —1, К.И.Х. — 1, И.Х. — 3
15. Кўпкомпонентли тизимларни моделлаштириш—ИТЛ	Лаборатория мудири —1, Б.И.Х. — 1, И.Х. — 1.

Конкурс муддати — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

ЭЪЛОНЛАР

SONY СЕҲРГАРЛИГИ-
ЭНГ ЮҚОРИ сифатга ўрганиб қолганлар учун

ТАШКИЛОТЛАР РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА

Телефонлар: 29-71-55, 91-00-58

– SONY2968 телевизори (72см)
– TV тагига қўйиладиган SONY тумбо
– SONY SLV-X57 видеомагнитофони (4 бош, 4 сист., шатл, автотрек)
– SONY FH-B500 музика маркази (CD)
– Икки кассеталик SONY (реверс)
– SONY 270 видеокамераси (8 мм)
– Panasonic CD-10 в/магнитофони (3 бош)
– Panasonic M3000 видеокамераси

★ Янги моделлар
★ Савдо 28 февралгача
★ Даллолларнинг хизмат ҳақи тўланади
харидорга - текин SONY видеокассетаси

"Дубай трэйд"

"SONY" нақдинасиз сўм-купонларга (фақат бизда)

''Маданият'' илмий-ишлаб чиқариш савдо-маданий маркази Тошкентдаги омборларидан ''Стиморол'' сақичлари - Дания маҳсулоти, деворга ёпиштириладиган ювиладиган гулқоғозлар, олий навли хитой кўк чойи ва бошқа халқ истеъмоли молларини сотади.

Мурожаат учун телефонлар:
45-49-52, 45-47-45.

ЭРКИН АЛМАШТИРИЛАДИГАН ВАЛЮТАНИ

ЗУДЛИК БИЛАН СОТИБ ОЛАМИЗ!

Нақдсиз пул ўтказиш йўли билан ва иккала томон фойдасини ҳисобга олган ҳолда!

Қўнғироқ қилинг : 68-07-13 , 68-06-30

ТАШКИЛОТЛАР РАҲБАРЛАРИ ЭЪТИБОРИГА!

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси жамоаси масъул ходим И. Каримовга волидаи муҳтарамалари

Нори ЖЎРАЕВА-

нинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ЭКСПО - 94

«TEXUNA»

“Тексуна” компаниялари гуруҳи
(Marbo Ltd., Pinehill Enterprise Ltd., Hillford Industries Ltd., Greenstone Ltd.)

“ТЕКСУНА КОМПАНИЯЛАРИ ГУРУҲИ” концерни Гонконгдаги бош офис, МДҲдаги олтита офис ва Европа, Осиё ҳамда Америкадаги ваколатхоналари билан 35 йиллик савдо тажрибасига эга. Бизнинг бир йиллик оборотимиз 300 миллион АҚШ долларидан ошиб кетади.

21-26 февраль кунлари ўтказиладиган кўргазмада қуйидагилар ҳавола қилинади:

- *Болалар кийимлари* - *Чико (Италия)*
- *Эркаклар ва аёлларнинг кийим ва пойабзаллари* - *Тексуна, Бартер Групп (Швеция)*
- *Видео, аудио ва телетехника* - *Панасоник, Хитачи (Япония)*
- *Автомобиллар* - *Вольво (Швеция)*
- *Телекоммуникациялар* - *Эриксон (Швеция)*
- *Озиқ-овқат маҳсулотлари* - *Бартер Трейд (Швеция)*

Биз европа моделлари бўйича энг замонавий, юқори сифатли пойабзал ва кийимлар ишлаб чиқарамиз ҳамда етказиб берамиз. Бундан ташқари газмол, электроника, аудио ва видеотехника, болалар кийимлари ва пойабзаллари, Европадан озиқ-овқат маҳсулотлари ва бошқаларни ҳам омборлардан етказиб берамиз.

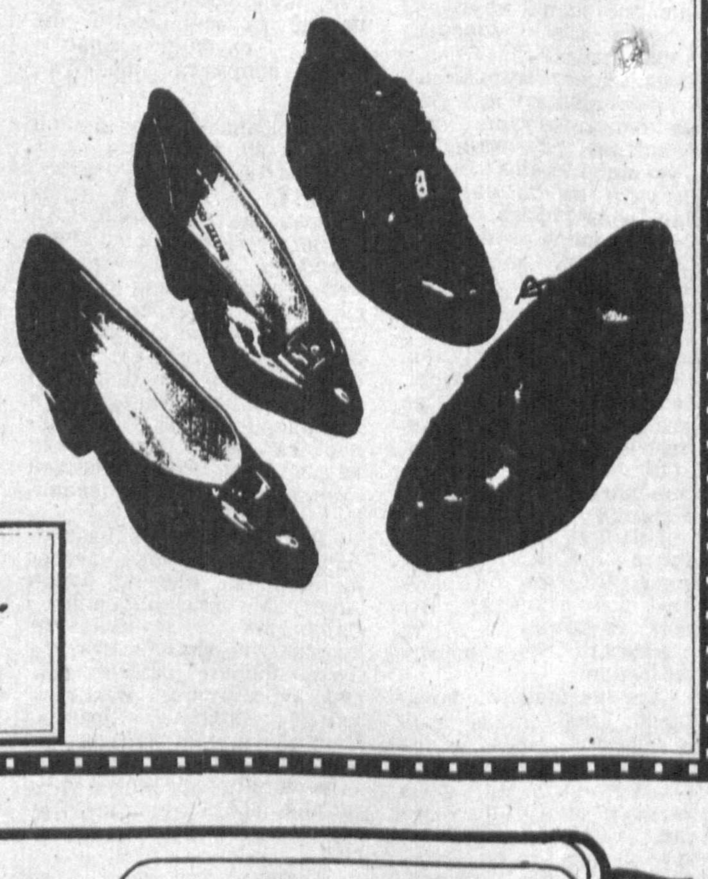

Кўргазма соат 10^{00} дан 17^{00} гача қуйидаги манзилда ўтказилади:
Тошкент, Ўзбекистон шох кўчаси, 45 (Кооперация уйи).

Тўғридан-тўғри шартномалар манфаатлидир.
Имкониятингизни қўлдан берманг!

ХАЛҚ СЎЗИ • НАРОДНОЕ СЛОВО

● ТЕЛЕФОНЛАР:
маълумот учун 33-07-48;
эълонлар бўлими 32-09-25.
Индекс: 64608.

خلق سوزی

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раёсати ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси.

Бош муҳаррир: Анвар ЖЎРАБОЕВ

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:

Абдунаби БОЙҚЎЗИЕВ, Эсирган БОЛИЕВ (масъул котиб, «Халқ сўзи»), Эркин ВОҲИДОВ, Миракмал МИРАЛИМОВ, Салоҳиддин МУҲИДДИНОВ (бош муҳаррир ўринбосари, «Халқ сўзи»), Лев ПАК (бош муҳаррир ўринбосари, «Народное слово»), Людмила ПОРФИРЬЕВА, Қулаҳмад РИЗАЕВ, Александр ТЮРИКОВ (масъул котиб, «Народное слово»), Шавкат ЯҲЁЕВ, Пиримқул ҚОДИРОВ, Муҳаммаджон ҚОРАБОЕВ, Саидаҳрор ҒУЛОМОВ.

● МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 19-уй.

Навбатчи муҳаррир — Ҳ. Сатторов, навбатчи — Р. Жумаев.

Рўйхатдан ўтиш тартиб № 0001. Буюртма Г — 754. 77698 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А — 2. Босишга топшириш вақти — 21.00 Босишга топширилди 23.10.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй. 1 2 3 4 5 6